



## BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Opracowania  
sygnalne

W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM W 2012 R.

Listopad 2013

Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministra Finansów.

Ogólne zasady finansów publicznych, gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego, sprawozdawczości budżetowej oraz klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych regulują m.in. następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1241 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 594),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 595),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 596),
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity: Dz.U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 II 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 20, poz. 103),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. Nr 38, poz. 207 z późn. zm.).

Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą różnić się od podanych wielkości „ogółem”.

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła.

\* \* \*

W 2012 r. łączne dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego wyniosły 9221,1 mln zł i w porównaniu z 2011 r. zmniejszyły się o 1,3%, a w odniesieniu do 2005 r. zwiększyły się o 79,8%. Wydatki wyniosły 9359,8 mln zł i zmniejszyły się o 4,7% w porównaniu z 2011 r., a wzrosły w stosunku do 2005 r. o 80,6%. Zagregowany wynik omawianych budżetów wyniósł w 2012 r. minus 138,7 mln zł i w porównaniu z rokiem 2011 poprawił się o 71,0%.

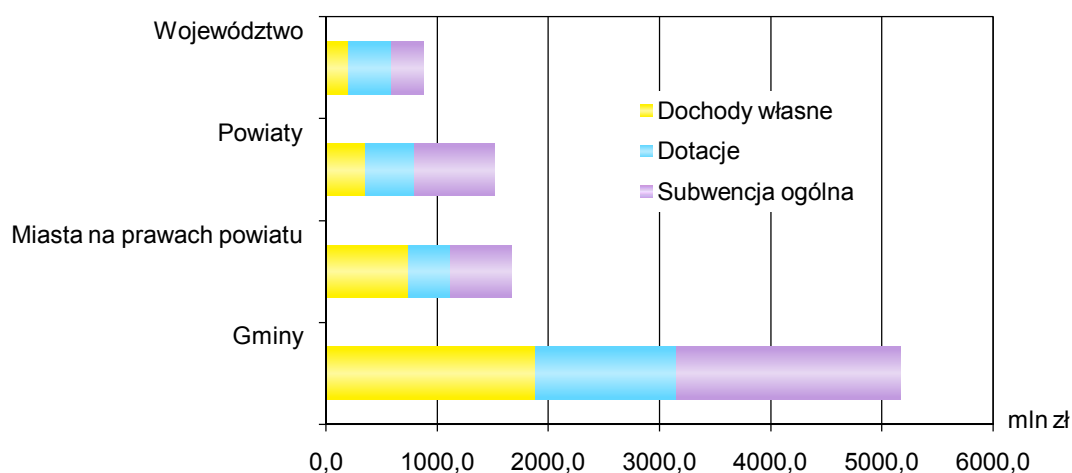
### Dochody, wydatki i wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2012 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
Dochody w mln zł	9221,1	5168,9	1665,2	1515,4	871,6
2011=100	98,7	101,1	102,0	90,6	93,7
Wydatki w mln zł	9359,8	5140,4	1766,9	1561,5	891,0
2011=100	95,3	96,0	98,1	91,5	92,6
Wynik finansowy <sup>1</sup> w mln zł	-138,7	28,6	-101,7	-46,1	-19,4

<sup>1</sup> Deficyt (-) lub nadwyżka (+) budżetowa.

Największy udział jednostek samorządowych poszczególnych szczebli w realizacji dochodów w 2012 r. uzyskały gminy (56,1%), następnie miasta na prawach powiatu (18,1%), powiaty (16,4%), oraz województwo (9,5%). Bardzo podobnie do dochodów kształtował się udział jednostek samorządowych w realizacji wydatków. Największy udział uzyskały gminy (54,9%), następnie miasta na prawach powiatu (18,9%), powiaty (16,7%) oraz województwo (9,5%).

#### Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2012 r.



Głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego była **subwencja ogólna** - w 2012 r. wyniosła ona 3572,7 mln zł, stanowiąc 38,7% ogółu dochodów. W porównaniu z 2011 r. wysokość subwencji ogólnej wzrosła o 2,3%, najwięcej, bo o 4,6%, w budżetach miast na prawach powiatu. W budżecie województwa wartość ta zmniejszyła się o 3,3%. Subwencja ogólna miała największy udział w dochodach budżetów powiatów (47,5%), najmniejszy w budżecie województwa (32,6%). Największą część subwencji ogólnej (68,1%) stanowiła część oświatowa – 2434,2 mln zł.

**Dochody własne** w 2012 r. stanowiły 34,4% dochodów ogółem i wyniosły 3169,5 mln zł. W porównaniu z 2011 r. dochody własne wzrosły o 0,9%, najwięcej w budżetach miast na prawach powiatu (5,4%), największy spadek odnotowano w budżecie województwa (o 17,9%). Największy udział dochodów własnych odnotowano w budżetach miast na prawach powiatu (44,2%), najmniejszy w budżecie województwa (22,7%).

W dochodach własnych jednostek samorządu terytorialnego najważniejszą pozycję stanowił podatek dochodowy od osób fizycznych, a w przypadku budżetu województwa – także od osób prawnych. Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych wyniosły 1098,7 mln zł, stanowiąc 34,7% dochodów własnych. W budżecie województwa większe

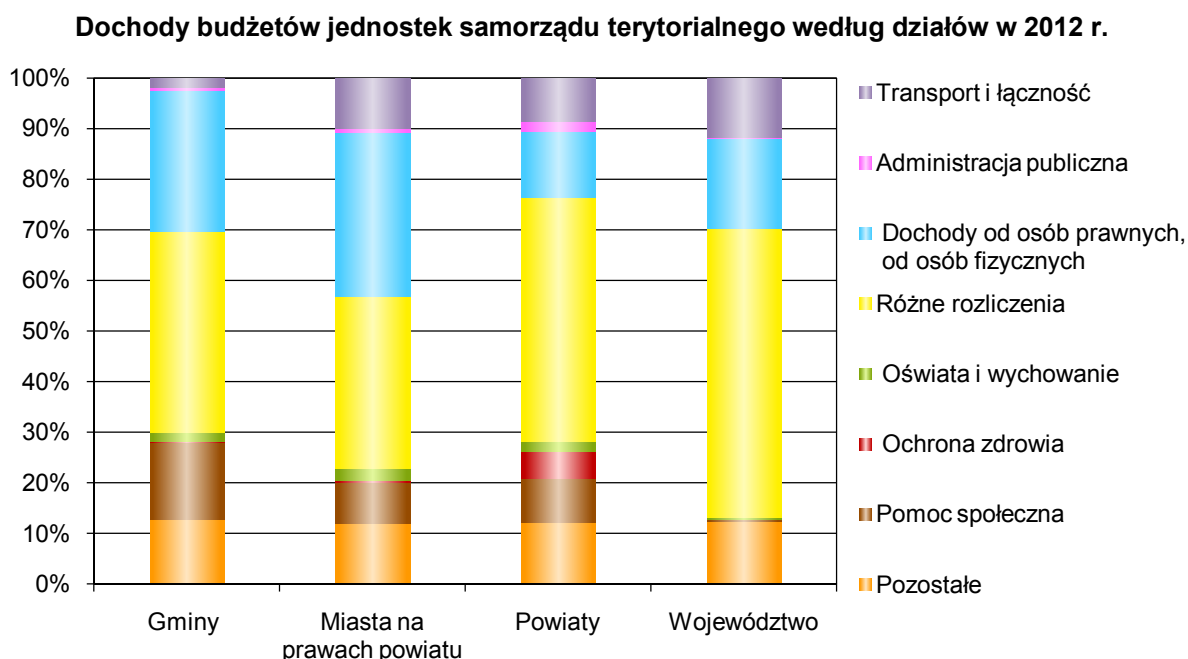
znaczenie miały dochody z tytułu podatku od osób prawnych, które stanowiły 59,5% dochodów własnych i 13,5% ogółu dochodów budżetu województwa. Spośród podatków majątkowych, znaczny udział w dochodach gmin i miast na prawach powiatu miały dochody z tytułu podatku od nieruchomości, które stanowiły 30,0% dochodów własnych gmin i 23,5% dochodów własnych miast na prawach powiatu.

#### Dochody własne budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2012 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
	w mln zł				
<b>Dochody własne</b>	<b>3169,5</b>	<b>1884,8</b>	<b>735,5</b>	<b>351,2</b>	<b>198,0</b>
Podatek dochodowy	1281,5	642,7	310,5	174,6	153,7
od osób prawnych	182,7	34,3	23,3	7,2	117,9
od osób fizycznych	1098,7	608,4	287,2	167,4	35,8
Podatek rolny	82,1	79,5	2,6	-	-
Podatek leśny	15,3	15,2	0,0	-	-
Podatek od nieruchomości	737,2	564,7	172,6	-	-
Podatek od środków transportowych	41,0	31,8	9,2	-	-
Podatek od działalności gospodarczej	2,2	1,7	0,5	-	-
Podatek od spadków i darowizn	7,6	5,3	2,3	-	-
Podatek od czynności cywilnoprawnych	45,6	33,8	11,7	-	-
Oplata skarbową	17,3	10,4	6,9	-	-
Oplata eksploatacyjna	11,2	10,1	1,1	-	-
Oplata targowa	8,1	5,8	2,4	-	-
Dochody z majątku	189,6	121,1	52,2	13,8	2,6
w tym z najmu, dzierżawy	74,9	51,5	14,4	8,5	0,4
Pozostałe dochody	731,0	362,8	163,6	162,9	41,8
w tym środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł	125,9	102,5	14,2	5,2	4,0

Najmniejszy udział w dochodach ogółem stanowiły **dotacje**, które wyniosły 2478,9 mln zł, z czego 1646,4 mln zł to dotacje celowe. Ponad 65% dotacji celowych stanowiły dotacje z budżetu państwa z zakresu administracji rządowej. Łącznie dotacje stanowiły 26,9% ogółu dochodów, od 44,7% w budżecie województwa do 22,8% w budżetach miast na prawach powiatu. W porównaniu z 2011 r. dotacje zmniejszyły się o 8,5%.

W strukturze dochodów jednostek samorządu terytorialnego według działów klasyfikacji budżetowej główną pozycją były „Rozliczenia różne”, które stanowiły prawie 42% dochodów ogółem. Ważnym źródłem dochodów były także „Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem” oraz „Pomoc społeczna” odpowiednio 25,3% oraz 11,5%.



*Uwaga. Pozycja „Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych” zawiera również dochody od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem.*

Jednostki poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego różnią się między sobą wielkością dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

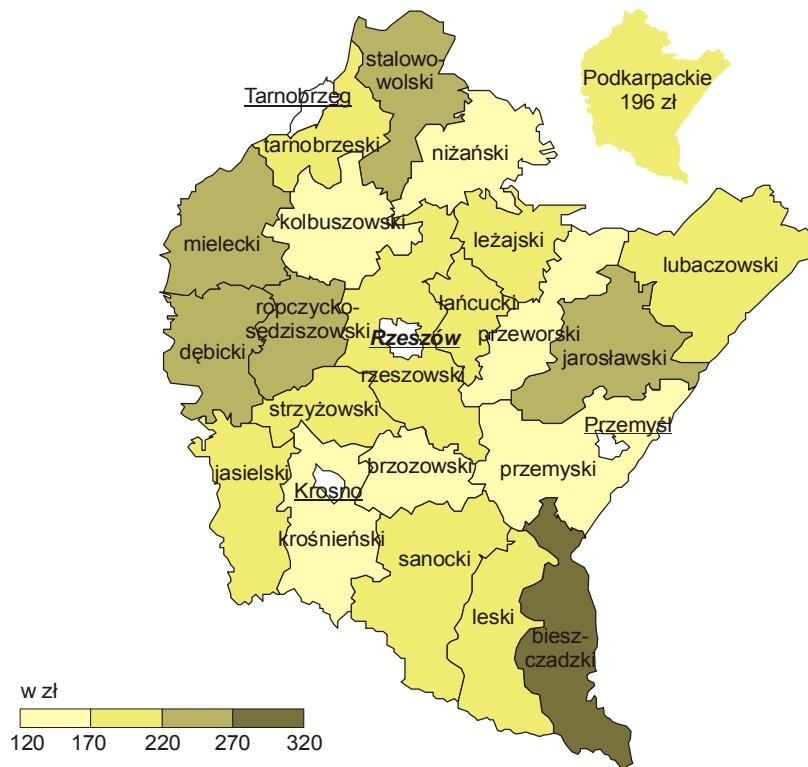
Przeciętna wartość tego wskaźnika dla gmin w 2012 r. kształtowała się na poziomie 2891 zł. Najwyższy dochód odnotowano w gminach: Ostrów (5639 zł) i Cisna (5204 zł), najniższy zaś w gminach: Przeworsk (2264 zł) i Jedlicze (2273 zł). Wynika z tego, że dochody gmin o najwyższych dochodach na mieszkańca były prawie 3-krotnie wyższe niż w gminach o najniższych dochodach.

Dochody budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca wyniosły przeciętnie 4881 zł - od 5476 zł w Krośnie do 4102 zł w Tarnobrzegu.

Dochody budżetów powiatów wyniosły średnio 848 zł na 1 mieszkańca. Najwyższe dochody były w powiatach: bieszczadzkim (1297 zł) i jarosławskim (1152 zł), a najniższe w powiatach: przemyskim (508 zł) i rzeszowskim (618 zł).

Dodatkowo na każdego mieszkańca z budżetu województwa przypadało przeciętnie 409 zł dochodów ogółem, z czego 93 zł to dochody własne.

## Dochody własne budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2012 r.



Dochody własne budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2012 r. kształtowały się na przeciętnym poziomie 1054 zł. Największe dochody własne odnotowano w gminach: Ostrów (3799 zł) i Solina (3576 zł), najniższe natomiast w gminach: Jarocin (370 zł) i Majdan Królewski (405 zł). Dochody własne gmin o najwyższych dochodach na mieszkańca były ponad 10-krotnie wyższe niż w gminach o najniższych dochodach.

W miastach na prawach powiatu na 1 mieszkańca przypadło przeciętnie 2156 zł dochodów własnych, najwięcej w Krośnie (2346 zł), najmniej w Przemyślu (1639 zł).

W powiatach na 1 mieszkańca przypadło przeciętnie 196 zł dochodów własnych – najwięcej w powiatach: bieszczadzkim (317 zł) i jarosławskim (258 zł), najmniej w powiatach: kolbuszowskim (129 zł) i nizańskim (133 zł).

Głównym obciążeniem dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego są **wydatki bieżące** – w 2012 r. wyniosły 7495,8 mln zł, stanowiąc 80,1% wydatków ogółem. W porównaniu z 2011 r. wydatki bieżące zwiększyła się 3,1%.

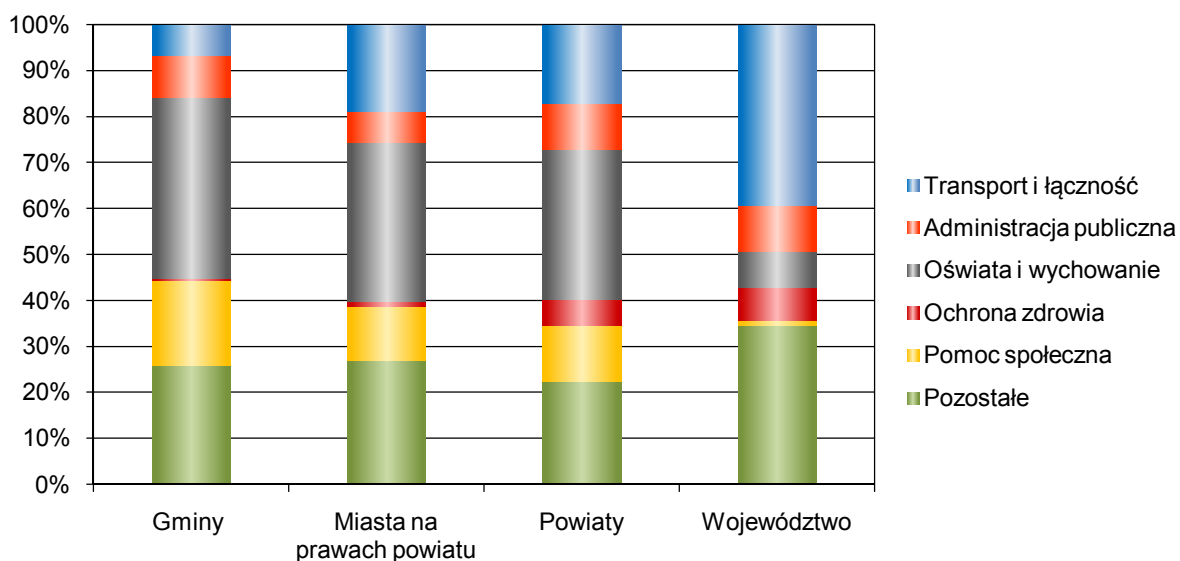
## Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2012 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
	w mln zł				
<b>Ogółem</b>	<b>9359,8</b>	<b>5140,4</b>	<b>1766,9</b>	<b>1561,5</b>	<b>891,0</b>
<b>Wydatki bieżące</b>	<b>7495,8</b>	<b>4316,8</b>	<b>1345,3</b>	<b>1304,5</b>	<b>529,2</b>
w tym:					
Dotacje	648,7	271,4	130,6	87,8	158,9
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	1021,1	842,7	121,7	43,6	13,1
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	5649,1	3106,6	1052,7	1152,3	337,5
w tym:					
wynagrodzenia	3193,8	1781,3	601,8	676,8	133,8
pochodne od wynagrodzeń	579,9	340,3	103,3	112,3	24,0
zakup materiałów i usług	1454,7	759,3	281,8	246,2	167,4
na obsługę długu publicznego	161,3	85,0	37,6	20,5	18,1
<b>Wydatki majątkowe</b>	<b>1864,0</b>	<b>823,6</b>	<b>421,6</b>	<b>257,0</b>	<b>361,8</b>
w tym inwestycyjne	1832,0	814,5	407,8	256,0	353,7

W wydatkach bieżących największy udział miały wynagrodzenia oraz zakup materiałów i usług, które stanowiły odpowiednio 34,1% i 15,5% ogółu wydatków. Na inwestycje przeznaczono 19,6% ogółu wydatków, które stanowiły niemal całość **wydatków majątkowych**.

Porównując strukturę wydatków według rodzajów dla poszczególnych szczebli jednostek samorządu terytorialnego można zauważyć, że najwyższy udział wydatków bieżących odnotowano w budżetach gmin (84,0%), najniższy zaś w budżecie województwa (59,4%). Na wynagrodzenia stosunkowo najwięcej wydano z budżetów powiatów (43,3%), a najmniej z budżetu województwa (15,0%). W budżecie województwa natomiast do istotnych pozycji należały wydatki na zakup materiałów i usług oraz dotacje, stanowiły one odpowiednio 18,8% i 17,8%. Zakup materiałów i usług oraz dotacje stanowiły najniższy udział w wydatkach budżetach gmin (odpowiednio 14,8% i 5,3%). Na inwestycje najwięcej wydano z budżetu województwa (39,7%), a najmniej z budżetów gmin (15,8%).

### Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2012 r.



W strukturze wydatków jednostek samorządu terytorialnego według działów klasyfikacji budżetowej w 2012 r. największą pozycję stanowiły wydatki na oświatę i wychowanie, które wyniosły ponad 3,2 mld zł, co stanowiło 34,3% ogółu wydatków. Największy udział wydatków na oświatę i wychowanie odnotowano w budżetach gmin (39,3%), a najmniejszy w budżecie województwa (7,8%). Ważną pozycję w wydatkach jednostek samorządu terytorialnego zajmuje pomoc społeczna. Łączna kwota wydatków na pomoc społeczną wyniosła 1,4 mld zł, co stanowiło 14,5% ogółu wydatków. Największy ich udział odnotowano w budżetach gmin (18,4%), a zaledwie 1,1% w budżecie województwa. Na transport i łączność wydatki wyniosły 1,3 mld zł, co stanowiło 13,8% ogółu wydatków, przy czym największy ich udział odnotowano w budżecie województwa (39,1%), a najmniejszy w budżetach gmin (6,6%).

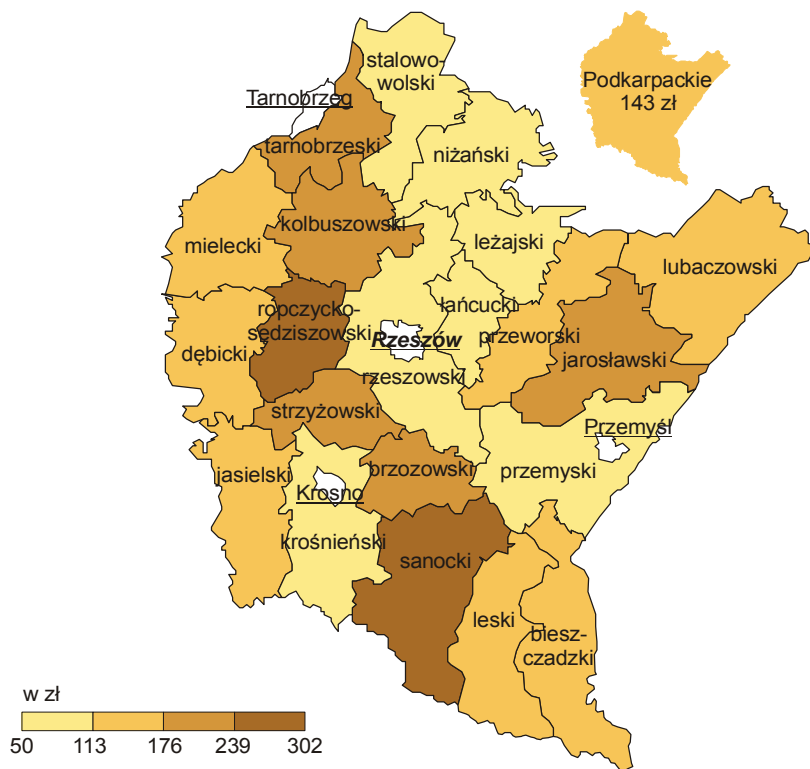
W 2012 r. wydatki gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły przeciętnie 2875 zł, z czego najwyższe wydatki odnotowano w gminach: Ostrów (6272 zł) oraz Cisna (5126 zł), a najniższe w gminach Rudnik nad Sanem (2140 zł) i Jasło (2245 zł). W przeliczeniu na 1 mieszkańca gmina o najwyższych wydatkach przeznaczyła prawie 3 razy wyższą kwotę niż gmina, w której wydatki były najniższe.

Z kolei wydatki inwestycyjne gmin na 1 mieszkańca wyniosły przeciętnie 456 zł. Na inwestycje ze swego budżetu najwięcej wydały gminy Krzeszów i Baligród (odpowiednio 1807 zł i 1498 zł), a najmniej gminy Rudnik nad Sanem i Krzywczyna (odpowiednio 6 i 9 zł).

Przeciętne wydatki budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 5179 zł, z czego wydatki inwestycyjne wyniosły 1195 zł.

Najwyższe wydatki na mieszkańca zarówno ogółem, jak i inwestycyjne odnotowano w Przemyślu (odpowiednio 5684 zł i 1531 zł), najniższe w Tarnobrzegu (odpowiednio 4376 zł i 593 zł).

#### Wydatki inwestycyjne budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2012 r.



Wydatki ogółem budżetów powiatów na 1 mieszkańca wyniosły przeciętnie 873 zł, w tym wydatki inwestycyjne wyniosły 143 zł. Najwyższe wydatki ogółem odnotowano w powiatach bieszczadzkim (1293 zł) i jarosławskim (1193 zł), a najniższe w powiatach przemyskim (485 zł) i rzeszowskim (597 zł). Nieco inaczej przedstawiały się wydatki inwestycyjne z budżetów powiatów – najwyższe odnotowano w powiatach: sanockim (299 zł na 1 mieszkańca) i ropczycko-sędziszowskim (260 zł), a najniższe w powiatach: nizańskim (50 zł) i rzeszowskim (76 zł).

Ponadto na każdego mieszkańca z budżetu województwa wydatkowano przeciętnie 419 zł, z czego 166 zł przeznaczono na inwestycje.